

פרשת פנחס

ויאמר ה' אל משה קח לך את יהושע בן נון... ונתתה מהודך עליו (כז, יח-כ)

ואמרו חז"ל "מהודך" ולא כל הודך. זקנים שבאותו הדור אמרו: "פני משה כפני חמה, פני יהושע כפני לבנה, אוי לאותה בושה אוי לאותה כלימה". הלשון אוי לאותה בושה אוי לאותה כלימה צריכה ביאור, על איזו בושה וכלימה מדברים הזקנים?

ביאר גאון עוזנו החיד"א זי"ע: אמרו חז"ל שיהושע זכה להיות מנהיג הדור וממלא מקומו של משה רבינו, כיון שהיה משכים ומעריב בבית המדרש, והיה מסדר הספסלים והשולחנות ופורס המחצלאות. כשראו הזקנים שבדור את פני יהושע שהבהיקו כפני לבנה, הבינו מה הפסידו מחמת הבושה והכלימה שהייתה להם לסדר את הספסלים והשולחנות בבית המדרש, התחרטו בליבם על עצמם ואמרו אוי לאותה בושה אוי לאותה כלימה - שהייתה לנו אז בסידור בית המדרש.

ומעתה ניגש לדון במעשה שאירע במוצאי שמחת תורה תשס"ט, שהותיר אחריו שאלה מרתקת שהגיעה להכרעתו של מו"ר הגאון יצחק זילברשטיין שליט"א:

בית כנסת גדול, המשמש גם כבית מדרש לרבים, היה עמוס במתפללים ולומדים בחול המועד סוכות, כך שבמוצאי שמחת תורה, על השולחנות נערמו ספרים רבים, ששימשו את המתפללים והלומדים במשך כל ימי החג. הגבאי עמד והתבונן במאות הספרים שממתינים לו, ולא ידע לשית עצות בנפשו. כיצד יסדר כל כך הרבה ספרים?

בחור אחד הבחין במבוכתו של הגבאי, ניגש אליו והציע: "אני מוכן לסדר את כל הסידורים, החומשים וספרי הלימוד, אך כמובן בתנאי שתשלם לי את שכרי."! "כמה אתה דורש?" שאל הגבאי. 500 "שקלים! אבל אני מבטיח עבודה מושלמת. בית הכנסת יהיה מסודר למופת..." והגבאי הסכים.

והנה, לאחר תפילת ערבית, עלה הבחור לבימה, נתן שתי דפיקות חזקות, ולאחר שהציבור כולו נעמד בשתיקה, אמר הבחור: "מורי" ורבותי. מי אני שאדבר בפני גדולים ממני, אך אנא אחר המחילה, ברצוני להתריע על פירצה חמורה. לעניות דעתי המראה הנורא של פיזור הסידורים והספרים, הוא ממש חילול שם שמים... אוי לאותה בושה, אוי לאותה כלימה..." וכך המשיך הבחור להפליג בחומרת זלזול כבוד בית המדרש, בשבח כבוד הספרים, ומידת החסד והמעלה של מי שמחזיר ספרים למקומם. וסיים בהכרזה: "בואו נקדש שם שמים. כל אחד ואחד יטה שכמו ויאסוף את הספרים שלפניו על השולחן, ויסדרם במקומם בארון!"

המתפללים הרבים ששהו במקום נענו כולם לבקשת הבחור. תוך דקות אחדות, הפך בית הכנסת למסודר להפליא!!!

עתה שב הבחור אל הגבאי... "כפי שסיכמנו מגיעים לי 500 שקלים עבור סידור בית הכנסת..."

הגבאי לא האמין למשמע אוזניו. "היאך אתה דורש על עבודה שלא ארכה יותר מ-8 דקות סכום כה רב?! ומלבד זאת, הלא ברור שלא התחייבתי על דעת כן שכל המתפללים יחזירו את הספרים..." אך הבחור לא וויתר, "וכי מה זה משנה לך כמה זמן עבדתי וכיצד סידרתי את המקום. אם למעשה השלמתי את מלאכתי עליך לשלם את שכרי!" עם מי הדין?

למרות שהבחור לא סידר בפועל את בית הכנסת כולו, בכל זאת, הרי הוא כ"מכר את חוכמתו", והיה

פרשת פנחס

מקום לחייב את הגבאי לשלם לו את שכרו. ברם, אמר מו"ר שליט"א, כי נראה שאפילו אם הגבאי חייב לשלם, מכל מקום יש כאן חשש של 'גניבת דעת' מהציבור, כי ביקש הבחור מהציבור לעזור לו מצד מידת החסד וכבוד הספרים, ולמעשה התברר שהוא 'דורש דמים' ולטובת עצמו דרש. ויתכן שאילו היו יודעים חלק מהאנשים שהוא מקבל על כך כסף, הרי שלא היו נרתמים למלאכה, והיו אומרים בליבם 'וכי אנו נעבוד והוא ישתכר מעבודתנו?!'

וסיים מורינו הרב: וכשהצעת את הדברים לפני הגאון רבי נסים קרליץ שליט"א, הוסיף ואמר, שאם יש כאן גניבת דעת של הציבור, שוב לא מגיע לו כסף מהגבאי, כי לא הבטיח לו הגבאי תשלום על גניבת דעת!.

מקור: והערב נא